

**МЕТОДИКА
ОРГАНІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ І ПРОВЕДЕННЯ
НАВЧАНЬ, ТРЕНУВАНЬ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

тел. 247 30 38   Осипенко С.І.

НОРМАТИВНІ ЗАСАДИ З ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАНЬ, ТРЕНУВАНЬ

СТАТТЯ 92. ПІДГОТОВКА ДО ДІЙ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ТА СИЛ ЦЗ

Підготовка до дій за призначенням органів управління цивільного захисту здійснюється *під час проведення командно-штабних (штабних) та інших навчань і тренувань.*

СТАТТЯ 93. ФІНАНСУВАННЯ ЗАХОДІВ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Фінансування заходів у сфері цивільного захисту здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів, коштів суб'єктів господарювання, інших не заборонених законодавством джерел.

СТАТТЯ 130. ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЄДИНОЇ ДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

план основних заходів цивільного захисту України на рік;
план основних заходів цивільного захисту функціональних і територіальних підсистем та їх ланок на рік

Підготовка здійснюється **відповідно до плану основних заходів цивільного захисту** на відповідний рік з метою **забезпечення готовності органів управління та сил цивільного захисту до виконання завдань цивільного захисту** в мирний час і особливий період.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА

від 9 серпня 2017 р. № 626

Про затвердження Порядку
розроблення планів діяльності
єдиної державної системи
цивільного захисту

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА

від 26 червня 2013 р. № 443

Про затвердження Порядку
підготовки до дій за
призначенням органів
управління та сил
цивільного захисту

Плани основних заходів цивільного захисту на рік розробляються щороку і мають за мету організацію та здійснення заходів спрямованих на **забезпечення готовності органів управління, сил та засобів цивільного захисту до виконання завдань за призначенням.**

Підготовка органів управління та сил цивільного захисту здійснюється **шляхом проведення командно-штабних навчань, штабних тренувань, спеціальних, об'єктових, показових, експериментальних навчань, тренувань з питань цивільного захисту.**

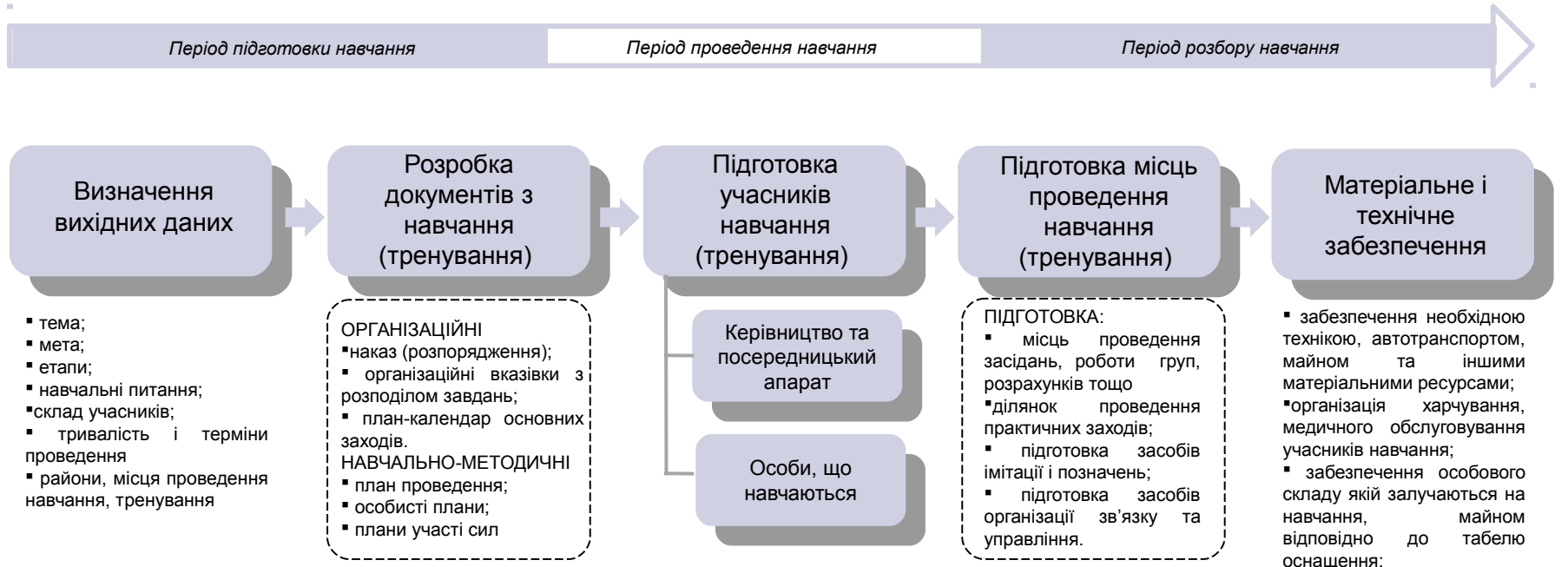
Методичне керівництво підготовкою органів управління та сил цивільного захисту, **ведення обліку проведених заходів з підготовки** здійснює ДСНС, на регіональному рівні **територіальні органи ДСНС.**

Фінансування заходів з підготовки органів управління та сил цивільного захисту здійснюється залежно від їх рівня (загальнодержавний, регіональний, місцевий та об'єктовий) **за рахунок відповідних бюджетних призначень**, а також коштів суб'єктів господарювання.

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ З ОРГАНІЗАЦІЇ ПЛАНУВАННЯ ТА ПІДГОТОВКИ НАВЧАНЬ, ТРЕНУВАНЬ

Командно-штабні навчання є формою підготовки та оцінки стану готовності органів управління разом з підпорядкованими їм силами цивільного захисту та посадовими особами з питань цивільного захисту суб'єктів господарювання.

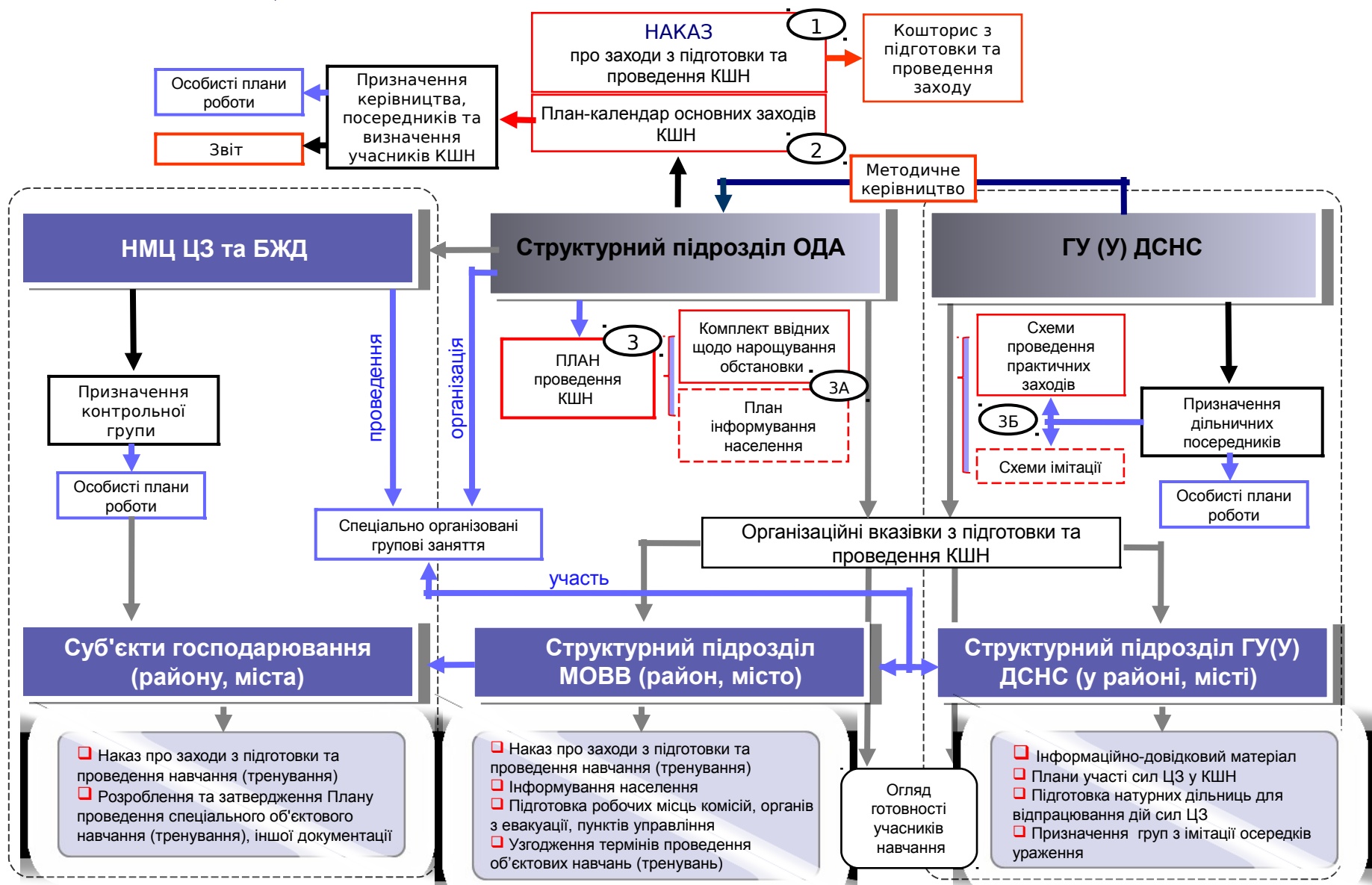
Штабні тренування є формою підготовки посадових осіб органів управління та забезпечення злагодженості дій органів управління.

Практичні заходи плануються та проводяться з метою:

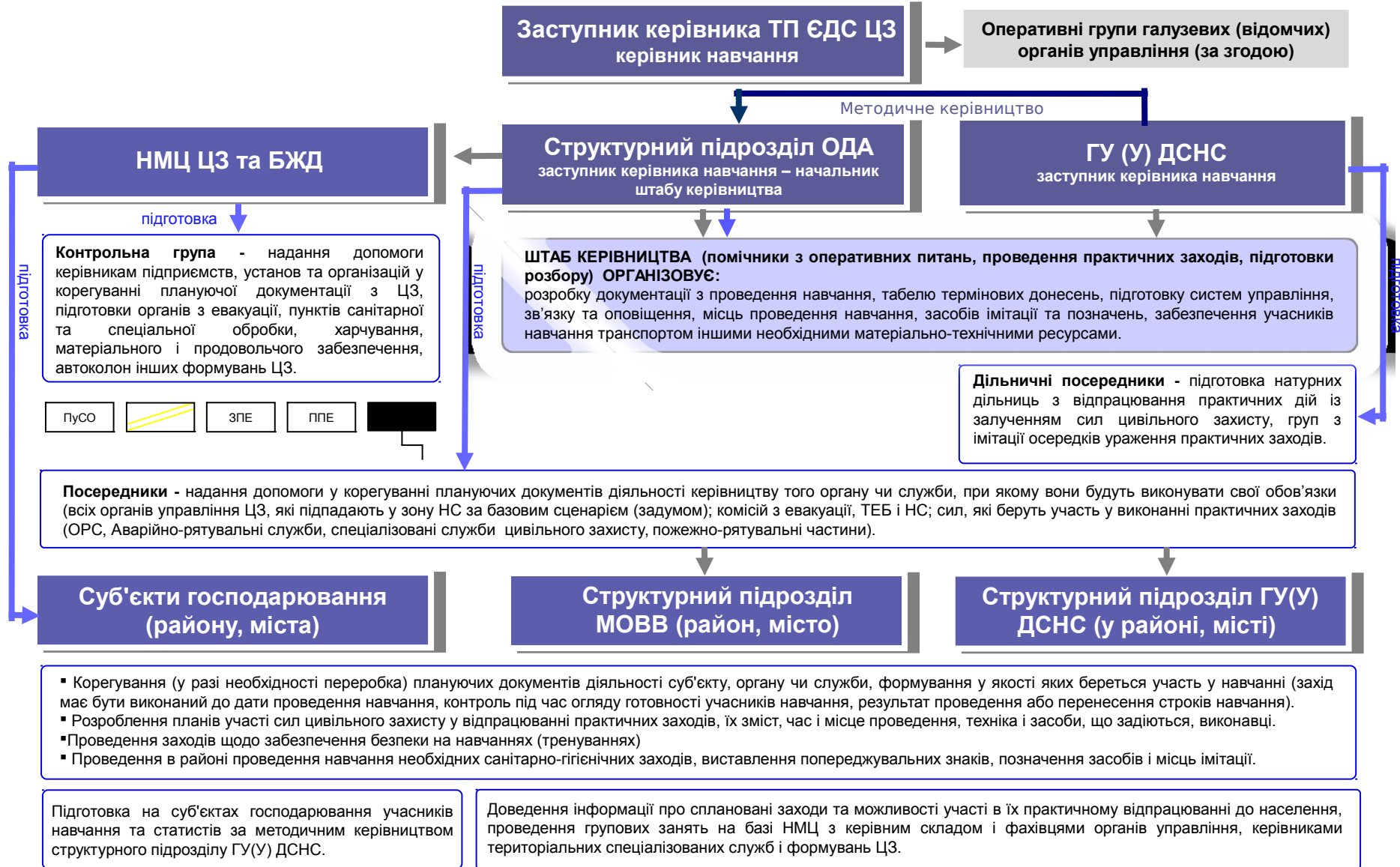
- Прищеплення практичних навичок виконавцям цих заходів;
- Ознайомлення з досвідом виконання зазначених заходів шляхом демонстрації;
- Пропозиції найбільш ефективних способів вирішення конкретних завдань;
- Уточнення часових показників і нормативів, закладених в планах діяльності функціональних і територіальних підсистем та їх ланок

РОЗПОДІЛ ЗАВДАНЬ З ПІДГОТОВКИ І ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАНЬ, ТРЕНУВАНЬ

ПІДГОТОВЧИЙ ПЕРІОД НАВЧАННЯ, ТРЕНУВАННЯ

Одним з основних завдань з підготовки та проведення навчання, тренування вважається перевірка реальності і коригування розроблених документів із планування діяльності територіальних підсистем ЄДС ЦЗ та їх ланок

ПРИМІРНИЙ РОЗРАХУНОК ВИТРАТ ПОВ'ЯЗАНИХ З ПРОВЕДЕННЯМ НАВЧАННЯ, ТРЕНУВАННЯ

№ з/п	Структура витрат	Розрахунок	Сума,грн.
1.	Залучення керівників спеціалізованих служб ЦЗ	- заробітна плата (11 чол. x 214,29 грн.* = 4714,38 грн.)	4714,38
2.	Залучення територіальних та об'єктових формувань ЦЗ:		
	• Аварійно-відновлювальні, (енергетики)	- витрати ПММ (паливо 4,2 л. x 29 грн.=121,8 грн.) - заробітна плата (4 чол. x 214,29 грн.* = 857,16 грн.)	978,96
	• Інженерні	- витрати ПММ (паливо 13,2 л. x 29 грн.=382,8 грн.) - заробітна плата (2 чол. x 214,29 грн.* = 428,58 грн.)	428,58
	• Аварійно-технічні (комунально-технічні)	- витрати ПММ (паливо 4,2 л. x 29 грн.=121,8 грн.) - заробітна плата (4 чол. x 214,29 грн.* = 857,16 грн.)	978,96
	• Медичні	- витрати ПММ (паливо 6 л. x 29 грн.=147 грн.) - заробітна плата (12 чол. x 214,29 грн.* = 2571,48 грн.)	2718,48
	• Пожежні	- витрати ПММ (паливо 12,4 л. x 29 грн.=359,6 грн.)	359,6
	• Охорони громадського порядку	- витрати ПММ (паливо 4,8 л. x 29 грн.=139,2 грн.) - заробітна плата (8 чол. x 214,29 грн.* = 428,58 грн.)	1285,74
	• Транспортного забезпечення (забезпечення заходів з евакуації)	- витрати ПММ (паливо 18,6 л. x 29 грн.=548,1 грн.) - заробітна плата (5 чол. x 214,29 грн.* = 1071,45 грн.)	1619,55
3.	Витрати автомобільної техніки, що залучається від ГУ(У) ДСНС	- транспортне забезпечення (паливо 20 л. x 29 грн.=580 грн.) - залучення пересувного пункту управління (паливо 11 л. x 29 грн.= 319 грн.)	899
4.	** Залучення санітарно-помивочного пункту, пункту спеціальної обробки для техніки	- витрати ПММ (паливо 37 л. x 29 грн.= 1073 грн.) - заробітна плата (10 чол. x 214,29 грн.* = 2142,9 грн.)	3215,9
5.	Оплата витрат на відрядження учасників командно-штабного навчання (12 чол.)	- добові (12 чол. x 60 грн. x 5 діб = 3600 грн.) - проїзд (12 чол. x 600 грн. = 7200 грн.) - проживання (12 чол. x 600 грн. x 4 доби = 28800 грн.)	39600
6.	Виготовлення інформаційних матеріалів для населення	- друковані матеріали ((флаер 1/0,6 грн. + листівка 1/0,8 грн. + буклет 1/1,5 грн. + брошура 1/2 грн.)+4) x 5000 шт = 4875 грн. - висвітлення в місцевих ЗМІ - 1300 грн.	6175
7.	Загальні витрати на підготовку та проведення командно-штабного навчання	- канцелярські витрати - 600 грн. - типографічні витрати - 500 грн.	1100

Всього витрат: 59359,77

*Середня з/п в міс=4500 грн/ 21 роб. день = 214,29 грн

** У випадку залучення, відповідно до сценарію проведення командно-штабного навчання

ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАННЯ, ТРЕНУВАННЯ

*Практичні заходи проводяться на тлі розробленої обстановки за навчанням

** Всі органи в межах території зони ураження

МЕТОДИ РОБОТИ керівника навчання, заступників, посередників та контрольної групи

- спостереження
- контроль і оцінка методів роботи тих, хто навчається, при виконанні ними функціональних обов'язків
- нарощування обстановки
- оцінка якості виконання практичних заходів
- особисте спілкування та заслуховування доповідей
- вивчення відпрацьованих документів, матеріалів
- дослідження проблемних питань
- надання необхідної допомоги та рекомендацій
- представлення донесень за кожен етап навчання

Координаційні органи**

Органи управління ЦЗ**

Оперативні групи

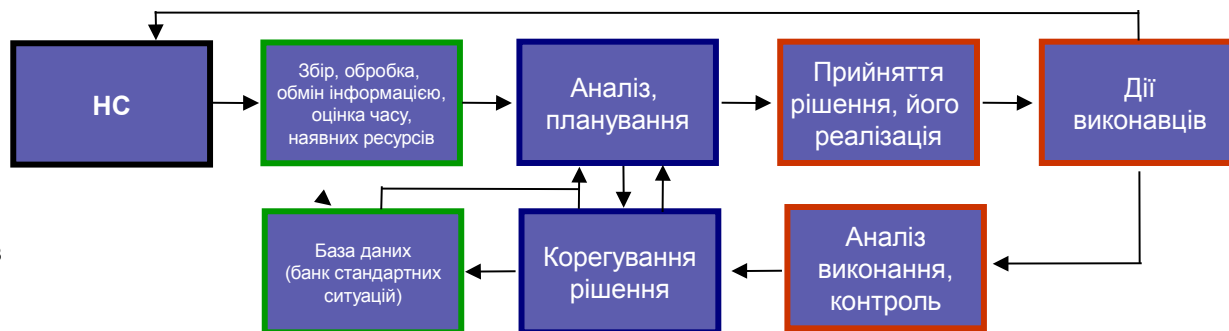
Постійно діючі:
апарат органу;
підрозділ з питань ЦЗ;
ГУ(У) ДСНС.
Тимчасові
органи з евакуації;
штаб з ліквідації НС.

Органи забезпечення управління**

Оперативно-чергові
облдержадміністрації;
ГУ(У) ДСНС.
Чергові:
райдержадміністрації
міськвиконкомів.
Диспетчерські
ОПН

Сили ЦЗ

- Визначення інформаційних потреб
- Отримання, оцінка достовірності та облік інформації
- Ідентифікація і визначення проблеми
- Генерування альтернативних варіантів розв'язання проблеми
- Аналіз можливих наслідків
- Визначення заходів, ресурсів, виконавців
- Вибір рішення
- Доведення рішення до виконавців
- Організація виконання рішення, документування
- Оцінка отриманих результатів

структура управління має забезпечити прийняття оперативних рішень на найнижчому рівні, а можливість координації та надання допомоги - на більш високому необхідному рівні (ISO 22320-2011 Вимоги до реагування на інциденті)

ПЕРІОД РОЗБОРУ НАВЧАННЯ, ТРЕНУВАННЯ

Розбір проведених навчань, тренувань - це одна з форм аналізу та узагальнення досвіду підготовки органів управління і сил цивільного захисту, планів діяльності та їх оновлення з відображенням підсумків навчань, тренувань

ПІДГОТОВКА РОЗБОРУ

Здійснюється штабом керівництва за участю заступників керівника навчання, посередників і спеціальних груп та включає:

□ узагальнення та аналіз:

донесень посередницького апарату за кожен етап навчання;

відомостей стану готовності органів управління та сил до виконання завдань за призначенням у режимі повсякденного функціонування;

оцінки рівня підготовки органів управління та сил цивільного захисту до дій за призначенням у мирний час та в особливий період;

□ підготовку текстуальної частини (тези доповіді з наведенням фактів і цифрових показників, короткі висновки і пропозиції) та наочних матеріалів для розбору (карти, схеми, що характеризують хід навчання, рішення і дії учасників навчання за його етапами, а також фото (відео) матеріали для демонстрування окремих практичних епізодів навчання, тренування).

ПИТАННЯ:

- ступінь готовності учасників навчання, об'єктів і засобів цивільного захисту до його проведення;
- практичні дії чергової служби;
- організація робіт на пунктах і центрах управління;
- повнота виконання заходів за встановленим режимом діяльності, ступенем готовності;
- дії керівника робіт та штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації;
- практичні дії сил ЦЗ;
- рівень спроможності комісій з питань ТЕБ та НС, евакуаційних комісій виконувати завдання ЦЗ;
- ефективність прийнятих рішень;
- якість і повнота наявних та відпрацьованих під час навчання документів, розрахунків, донесень.

Розширене засідання
комісії з питань ТЕБ та НС
відповідного рівня

Протокольне рішення

визначення стану готовності органів управління та сил цивільного захисту до виконання завдань за призначенням

пропозиції щодо підвищення стану готовності та рівня підготовки органів управління та сил цивільного захисту до виконання завдань за призначенням

Керівництво
навчання

Подання Звіту про проведення навчання з органами управління та силами цивільного захисту ланок територіальних підсистем ЄДС ЦЗ до ДСНС через Департамент організації заходів цивільного захисту. Звіт подається не пізніше 15 діб після закінчення навчання.

Суб'єкти господарювання
(району, міста)

Структурний підрозділ
МОВВ (район, місто)

Структурний підрозділ ГУ(У)
ДСНС (у районі, місті)

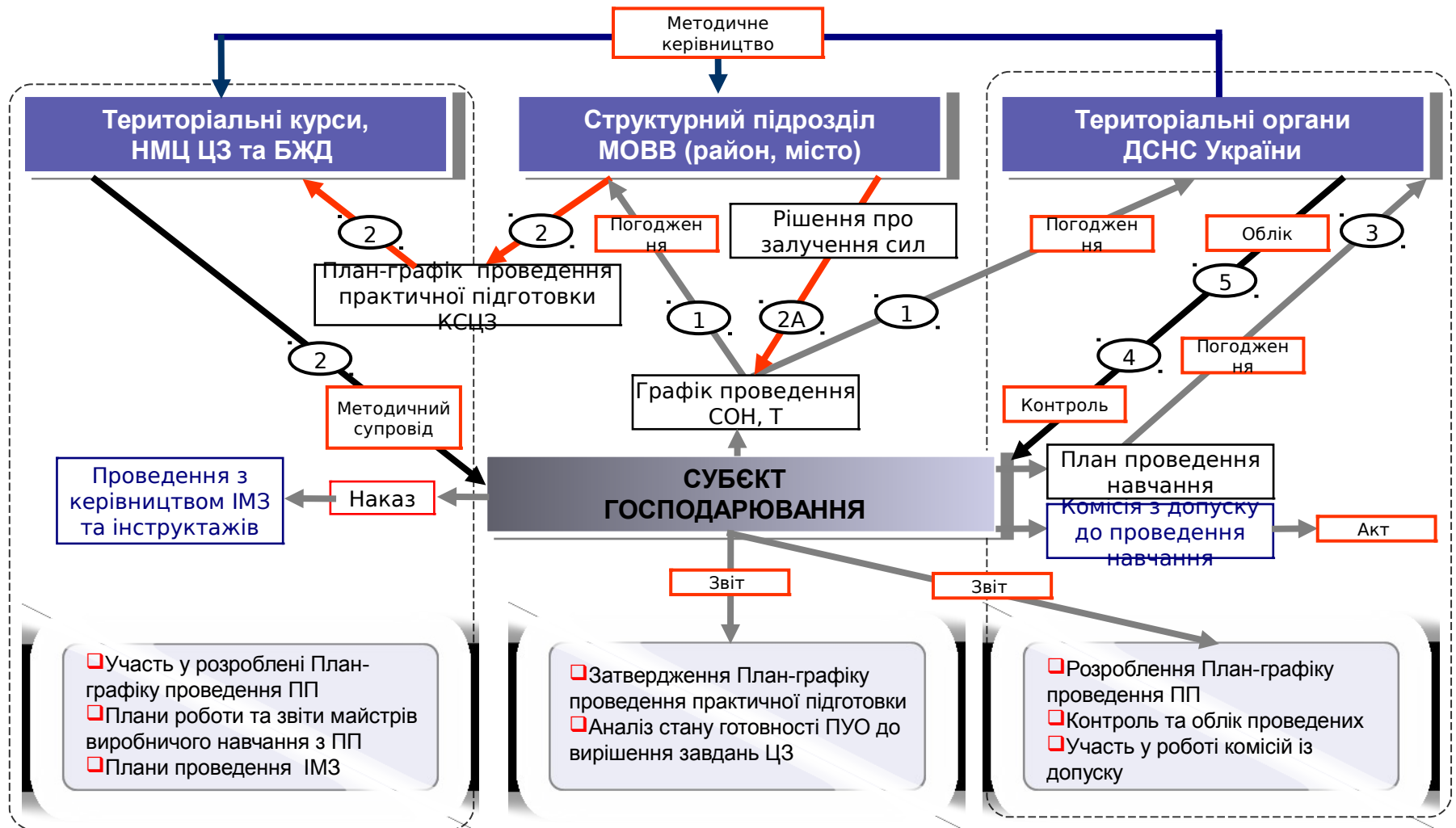
За підсумками навчання органами управління і силами цивільного захисту складаються:

- плани усунення недоліків;
- вносяться уточнення і зміни у плани діяльності підсистем єдиної державної системи цивільного захисту, їх ланок, суб'єктів господарювання.

РОЗПОДІЛ ЗАВДАНЬ З ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОВЕДЕННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ОБ'ЄКТОВИХ НАВЧАНЬ І ТРЕНУВАНЬ

Методичне керівництво - розроблення найбільш ефективних способів досягнення визначених цілей, етапів спільної діяльності, які рекомендуються для використання з метою підвищення результативності роботи по певних напрямках.

тел. 247 30 38

Осипенко С.І.